

LOKALNA SAMOUPRAVA U GRADU VARAŽDINU

Benčić, Ida

Undergraduate thesis / Završni rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Polytechnic of Šibenik / Veleučilište u Šibeniku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:143:158384>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivs 3.0 Unported / Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 3.0](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2023-01-27**

Repository / Repozitorij:

[VUS REPOSITORY - Repozitorij završnih radova Veleučilišta u Šibeniku](#)

Veleučilište u Šibeniku

Upravni studij

ZAVRŠNI RAD

Lokalna samouprava u gradu Varaždinu

Šibenik, travanj, 2016.

Ida Benčić

1. UVOD	2
2. RAZVOJ LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ	3
3. OPĆENITO O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI U REPUBLICI HRVATSKOJ	5
3. 1. LOKALNI IZBORI	7
3. 2. SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI U LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI	9
3. 3. FINANCIRANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE I NJIHOVA IMOVINA	11
4. POLITIČKA, GOSPODARSKA, UPRAVNA I KULTURNA POVIJEST GRADA VARAŽDINA	13
5. OPĆENITO O GRADU VARAŽDINU	15
6. LOKALNA SAMOUPRAVA GRADA VARAŽDINA	17
6.1. IZVRŠNO I PREDSTAVNIČKO TIJELO.....	17
6.2. AKTI IZVRŠNOG I PREDSTAVNIČKOG TIJELA	20
6.2.1. <i>NADZOR ZAKONITOSTI RADA I OPĆIH AKATA</i>	22
6.3. UPRAVNI ODJELI GRADA VARAŽDINA	24
6.4. GRADSKE TVRTKE I USTANOVE	26
6.5. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG GRADA VARAŽDINA.....	27
6.5.1. <i>NEPOSREDNO ODLUČIVANJE I IZJAŠNJAVANJE GRAĐANA O PITANJIMA IZ SAMOUPRAVNOG DJELOKRUGA GRADA</i>	28
7. ZAKLJUČAK	29

LITERATURA

1. UVOD

Svaka država ima neki oblik lokalne i područne (regionalne) samouprave kojim želi osigurati decentralizaciju, odnosno jačanje vlasti na lokalnoj razini, spram središnje vlasti, jer pretpostavlja da vlast na lokalnom ili područnom nivou može efikasnije ostvariti neke ciljeve, kao što su briga oko školovanja i obrazovanja djece, sustava socijalne skrbi, sustava zdravstva, sustava prometne infrastrukture i ostalih poslova lokalnog značenja.

Na primjeru Grada Varaždina vidjet ćemo kako funkcionira jedna jedinica lokalne samouprave, konkretno grad.

Najprije ćemo reći nešto o tome kako se razvijala lokalna i područna (regionalna) samouprava u Republici Hrvatskoj od njezine samostalnosti do danas, zatim nešto općenito o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, unutar čega ćemo se dotaknuti lokalnih izbora, službenika i namještenika u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, financiranja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a sve kako bi lakše razumijeli djelokrug rada jedinice lokalne samouprave – Grada Varaždina.

Nužno je nešto reći o povijesti Varaždina i općenito o Varaždinu, da bi zatim došli do lokalne samouprave Grada Varaždina. Govorit ćemo o tome tko je izvršno i predstavničko tijelo, koji su akti tih tijela, tko vrši nadzor nad zakonitošću rada tih tijela. Zatim koji su upravni odjeli Grada, gradske tvrtke i ustanove, što spada u samoupravni djelokrug Grada i kako građani sudjeluju u odlučivanju o pitanjima iz samoupravnog djelokruga Grada.

2. RAZVOJ LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Lokalna samouprava u samostalnoj Republici Hrvatskoj razvijala se kroz tri faze. Prva faza obuhvaća razdoblje od 1990. do 1993. godine i u toj fazi lokalna je uprava zadržala institucionalni oblik iz socijalističkog perioda. Osim teritorijalne organizacije, zadržani su i izvršni i predstavnički organi starog režima, tako da je 1991. godine u Hrvatskoj bilo 100 općina i Grad Zagreb kao jedinstvena općina.

Predstavnička tijela bila su skupštine općina, a one su birale izvršna tijela svojih vijeća na čelu s predsjednikom izvršnog vijeća.¹

Skupštine su bila trodjelna tijela koje su bile sastavljene od:

1. Vijeća udruženog rada,
2. Društveno-političkog vijeća,
3. Vijeća mjesnih zajednica.

Dana 29. prosinca 1992. godine doneseno je nekoliko zakona kojima je provedena nova teritorijalna podjela, kao i izbori za članove u novim teritorijalnim jedinicama, te je time započela druga faza u koju ulazi razdoblje od 1993. do 2001. godine. Ukinute su mjesne zajednice kao jedinice samouprave, a njihova imovina je postala vlasništvom općina i gradova. U drugoj fazi održani su prvi izbori za predstavnička tijela 1993. godine, a 1997. godine prvi lokalni izbori. U toj fazi institucija župana je bila napravljena po uzoru na instituciju francuskog perfekta, koja je županima osiguravala centralizaciju i strogu kontrolu lokalne samouprave.

U trećoj fazi od 2001. do 2010. godine donesen je novi Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i bio je ključni u određivanju lokalnih poslova. U ovoj fazi održani su izbori 2001., 2005. i 2009. godine.

Godine 2009. ukinuta su županijska poglavarstva kao kolegijalna izvršna tijela u svim jedinicama, a umjesto njih građani neposredno biraju općinske načelnike, gradonačelnike i župane, te izvršnu vlast.

¹ Đulabić, Vedran, Koprić, Ivan, Dvadeset godina lokalne i područne (regionalne) samouprave u Hrvatskoj: razvoj, stanje i perspektive, Zagreb, Institut za javnu upravu, 2013., str.1.

U trećoj fazi ratificirana je Okvirna europska konvencija o prekograničnoj suradnji lokalnih zajednica ili vlasti (“Narodne novine – međunarodni ugovori” broj 10/03.) i u potpunosti ratificirana Europska povelja o lokalnoj samoupravi (“Narodne novine – međunarodni ugovori” broj 4/08.)

3. OPĆENITO O LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI U REPUBLICI HRVATSKOJ

Državna vlast u Republici Hrvatskoj ustrojena je na načelu trodiobe vlasti na zakonodavnu, izvršnu i sudbenu, a ograničena Ustavom zajamčenim pravom na lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu.²

Jedinice područne (regionalne) samouprave su županije, jedinice lokalne samouprave su gradovi i općine, a njihovo područje određuje se na način propisan zakonom.³ Zakonom se mogu u naselju ili dijelu naselja osnovati i pojedini oblici mjesne samouprave (mjesni odbor).

Jedinice područne samouprave obavljaju poslove od područnog značenja kao što su poslovi školstva, gospodarskog razvoja, prostornog planiranja, zdravstva, prometa i prometne infrastrukture, dok jedinice lokalne samouprave obavljaju poslove od mjesnog značenja, a osobito poslove primarne zdravstvene zaštite, socijalne skrbi, odgoja i osnovnog obrazovanja, uređenja naselja i stanovanja, tehničke kulture, tjelesne kulture i sporta.

U Republici Hrvatskoj danas ima 20 jedinica područne (regionalne) samouprave, odnosno 20 županija, te 556 jedinica lokalne samouprave, od toga 128 gradova i 428 općina,⁴ a Gradu Zagrebu priznaje se poseban status grada i županije.

Općina je jedinica lokalne samouprave koja se osniva za područje više naseljenih mjesta koja predstavljaju društvenu, gospodarsku i prirodnu cjelinu, te koja su povezana zajedničkim interesima.

Grad je jedinica lokalne samouprave u kojoj je sjedište županije i svako mjesto koje ima više od 10.000 stanovnika, a predstavlja prirodnu, urbanu, gospodarsku, povijesnu i društvenu cjelinu. Iznimno, gradom se može utvrditi i mjesto koje ne zadovoljava prethodno navedene uvjete, ako za to postoje neki posebni gospodarski, povijesni ili drugi razlozi.

Županija se ustrojava radi obavljanja poslova od područnog (regionalnog) interesa čije područje predstavlja povijesnu, gospodarsku, društvenu i samoupravnu cjelinu.

² Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine, br. 56/90., 135/97., 8/98., 113/00., 124/00., 28/01., 41/01., 55/01., 76/10., 85/10 i 05/14.

³ Zakon o područjima gradova, županija i općina u Republici Hrvatskoj, Narodne novine, br. 86/06., 125/06., 16/07., 95/08., 46/10., 145/10., 37/13., 44/13 i 45/13.

⁴ https://hr.wikipedia.org/wiki/Dodatak:Popis_gradova_i_op%C4%87ina_u_RH_po_%C5%BEupanijama, dana 12.09.2015. godine

Prijenosom poslova na jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave tijela državne vlasti provode postupak decentralizacije, odnosno prijenosa poslova s državne vlasti na lokalnu razinu, a sve kako bi se učinkovitije ostvarivala prava i interesi građana, kvalitetnije obavljali poslovi, osobito oni od lokalnog značenja, te kako bi obavljanje takvih poslova bilo ekonomičnije i učinkovitije.

Republika Hrvatska je dana 19. rujna 1997. godine donijela Odluku o proglašenju Zakona o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi.⁵ Europska povelja o lokalnoj samoupravi sadrži niz načela koja se odnose na lokalnu samoupravu, a koja su države potpisnice dužne ugraditi u svoje zakone. Načela koja propisuje su:

- koncepcija lokalne samouprave,
- djelokrug lokalne samouprave,
- zaštita područnih granica lokalnih jedinica,
- upravni nadzor akata lokalnih jedinica,
- financijski izvori,
- pravo udruživanja lokalnih jedinica,
- pravna zaštita lokalne samouprave,
- uvjeti obnašanja dužnosti na lokalnoj razini,
- upravni ustroj lokalnih jedinica.

⁵ Zakon o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi objavljen je dana 09.10.1997. godine u “Narodnim novinama – međunarodni ugovori” broj 14/97.

3. 1. LOKALNI IZBORI

Lokalni izbori su izbori članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izbori općinskih načelnika, gradonačelnika i župana te njihovih zamjenika.⁶

Odlukom Vlade Republike Hrvatske raspisuju se izbori za članove predstavničkih i izvršnih tijela jedinica lokalne i područne samouprave u kojoj se određuje dan provedbe izbora, s tim da od dana raspisivanja izbora do dana održavanja ne može proteći manje od 30 dana niti više od 60 dana. Redovni izbori se održavaju treće nedjelje u svibnju svake četvrte godine.

Vlada mora Državnom izbornom povjerenstvu Republike Hrvatske dostaviti Odluku o raspisivanju izbora istog dana kad je donesena.

Prijevremeni izbori za članove predstavničkih tijela kojima je mandat prestao zbog raspuštanja, održavaju se u roku od 90 dana od dana raspuštanja predstavničkog tijela, a za općinskog načelnika, gradonačelnika i župana, prijevremeni izbori se raspisuju, kada je to propisano zakonom, u roku od 90 dana od dana prestanka mandata općinskog načelnika, gradonačelnika i župana. U slučaju kada bi se prijevremeni izbori trebali održati u godini kada se održavaju redovni izbori prijevremeni izbori se neće održati.

Mandat članova predstavničkih tijela jedinica započinje danom konstituiranja predstavničkog tijela i traje do stupanja na snagu odluke Vlade Republike o raspisivanju izbora (redoviti izbori).

Općinski načelnik, gradonačelnik i župan, te njihovih zamjenici stupaju na dužnost prvog radnog dana koji slijedi danu objave konačnih rezultata izbora.

Članovi predstavničkih tijela jedinica biraju se na način da cijelo područje jedinice čini jednu izbornu cjelinu, a svi birači s prebivalištem na području te jedinice imaju pravo glasa i mogu odlučivati na neposrednim izborima, tajnim glasovanjem o članovima predstavničkog tijela.

U predstavničko tijelo bira se onoliki broj članova predstavničkog tijela koji je utvrđen Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, tako npr. predstavničko tijelo jedinice do 500 stanovnika ima 7 članova, jedinice od 500 do 1.000 stanovnika 9 članova.

Općinski načelnik, gradonačelnik i župan biraju se većinom glasova svih birača koji su glasovali prema evidenciji u izvratku iz popisa birača i priloženim potvrdama za glasovanje,⁷ a izabran je onaj kandidat koji je dobio više od 50 % glasova birača koji su glasovali (prvi krug glasovanja).

⁶ Zakon o lokalnim izborima, Narodne novine, br. 144/12.

⁷ Ibid.

U slučaju da ni jedan od kandidata u prvom krugu ne dobije više od 50 % glasova, održat će se drugi krug izbora 14 dana od dana održavanja prvog kruga. U drugi krug ulaze kandidati koji su u prvom krugu dobili najveći broj glasova, a izbore dobiva onaj kandidat koji osvoji veći broj glasova.

Tijela koja provode izbore su:

1. Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske,
2. Izborno povjerenstvo Grada Zagreba,
3. Županijska izborna povjerenstva,
4. Gradska izborna povjerenstva,
5. Općinska izborna povjerenstva,
6. Birački odbori.

Izborno povjerenstvo Grada Zagreba, županijska, gradska i općinska izborna povjerenstva imaju stalni i prošireni sastav. Stalni sastav čine predsjednik, potpredsjednik i četiri člana, dok prošireni sastav izbornog povjerenstva čine tri predstavnika većinske političke stranke i tri dogovorno predložena predstavnika oporbenih stranaka. Stalni sastav izbornog povjerenstva čine magistri pravne struke te ne smiju biti članovi niti jedne političke stranke niti kandidati na izborima koji se provode.

Birački odbor rade u sastavu: predsjednik, potpredsjednik i osam članova. Četiri člana iz reda većinske stranke i četiri člana iz redova oporbenih stranaka.

Obvezatne upute za rad izbornih povjerenstava i biračkih odbora objavljuju se u službenom glasilu Republike Hrvatske – Narodnim novinama.

Biračka mjesta⁸ određuju nadležna izborna povjerenstva najčešće u prostorijama općina, gradova, županija.

Detaljni postupak i način provođenja izbora članova predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i izbora općinskih načelnika, gradonačelnika i župana uređen je Zakonom o lokalnim izborima.

⁸ Biračko mjesto je prostor u kojem se obavlja glasovanje. Vidi: Zakon o lokalnim izborima, Narodne novine, br.144/12.

3. 2. SLUŽBENICI I NAMJEŠTENICI U LOKALNOJ I PODRUČNOJ (REGIONALNOJ) SAMOUPRAVI

Poslove u jedinicama područne (regionalne) i lokalne samouprave, odnosno u njihovim upravnim tijelima (upravni odjeli i službe) obavljaju službenici i namještenici. Službenici u upravnim tijelima obavljaju administrativne, opće, računovodstvene i druge stručne poslove, kao i poslove iz samoupravnog djelokruga lokalnih jedinica i poslove koje je državna uprava povjerila tim jedinicama, dok namještenici obavljaju pomoćno-tehničke i ostale poslove.

Službenici i namještenici imaju svoja prava, obveze i odgovornosti koja su uređena zakonom i na temelju zakona donesenim propisima. Kolektivnim ugovorom mogu se urediti materijalna i druga prava službenika i namještenika u upravnim tijelima lokalnih jedinica. Na pitanja koja nisu uređena zakonom, propisima donesenim na temelju zakona ili kolektivnim ugovorom primjenjuju opći propisi o radu.⁹

Pravilnik o unutarnjem redu (dalje u tekstu: Pravilnik) za upravna tijela, na prijedlog pročelnika upravnih tijela, donosi za općinu općinski načelnik, za grad gradonačelnik, a za županiju župan. Pravilnikom se službenici i namještenici primaju u službu i raspoređuju na slobodna radna mjesta, te se njime utvrđuje ustrojstvo upravnih tijela, naziv i opisi poslova radnih mjesta, stručni i drugi uvjeti za raspored na radna mjesta, broj izvršitelja i druga pitanja od značaja za rad upravnih tijela u skladu sa statutom i općim aktima lokalne jedinice.¹⁰

Plan prijma u službu utvrđuje se u roku od 30 dana od stupanja na snagu proračuna lokalne jedinice za kalendarsku godinu za koju se plan odnosi, a objavljuje se u službenom glasilu lokalne jedinice,¹¹ a ako lokalna jedinica nema glasilo u službenom glasilu županije.

U službu se prima putem javnog natječaja, ako nije zakonom drukčije propisano. Nakon provedenog natječaja, koji je proveden u skladu sa Zakonom o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, za izabranog kandidata se donosi rješenje o prijmu u službu, a po izvršnosti rješenja o prijmu u službu donosi se rješenje o rasporedu.

⁹ Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine, br. 86/08 i 61/11.

¹⁰ Ibid.

¹¹ Službeno glasilo Grada Varaždina je je „Službeni vjesnik Grada Varaždina“, <http://www.glasila.hr/svgv>, dana 13.09.2015.

Prava i obveze službenika i namještenika, odgovornost za povrede službene dužnosti, odgovornost službenika za štetu, klasifikacijski i platni sustav, stručno usavršavanje i osposobljavanje službenika, ocjenjivanje, premještanje i prestanak službe detaljno je uređeno Zakonom o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

3. 3. FINANCIRANJE JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE I NJIHOVA IMOVINA

Proračun je temeljni financijski akt općine, grada i županije. Proračun se donosi i izvršava u skladu s načelima jedinstva i točnosti proračuna, jedne godine, uravnoteženosti, univerzalnosti, specifikacije, dobrog financijskog upravljanja i transparentnosti.¹² Jedini ovlašteni predlagatelj proračuna je:

- općinski načelnik koji predlaže donošenje proračuna općinskom vijeću,
- gradonačelnik predlaže donošenje proračuna gradskom vijeću i
- župan predlaže donošenje proračuna županijskoj skupštini.

Podneseni prijedlog proračuna općinski načelnik, gradonačelnik i župan mogu povući i nakon glasovanja o amandmanima, ali prije glasovanja o proračunu u cjelini. Ukoliko se ne donese proračun za sljedeću proračunsku godinu prije početka godine za koju se donosi, vodit će se privremeno financiranje najduže za razdoblje od 3 mjeseca, a predstavničko tijelo će donijeti odluku o privremenom financiranju. Jedinica lokalne i područne samouprave dostavlja proračun i odluku o izvršavanju proračuna Ministarstvu financija u roku od 15 dana od njihova stupanja na snagu, dok se odluka o privremenom financiranju dostavlja Ministarstvu financija u roku od 15 dana od dana donošenja.

Jedinica lokalne i jedinica područne (regionalne) samouprave ima svoje prihode u skladu sa samoupravnim djelokrugom, a tim prihodima slobodno raspolaže. Jedinice stječu svoje prihode iz vlastitih izvora, od zajedničkih poreza i od dotacija iz državnog i županijskog proračuna.¹³

Prihodi jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave su:

1. općinski, gradski, županijski porezi, prirez, naknade, doprinosi i pristojbe,
2. prihodi od stvari u njezinom vlasništvu i imovinskih prava,
3. prihodi od trgovačkih društava i drugih pravnih osoba u njezinom vlasništvu, odnosno u kojima ima udio ili dionice,
4. prihodi od naknada za koncesiju koju daje njezino predstavničko tijelo,

¹² Zakon o proračunu, Narodne novine br. 87/08., 136/12 i 15/15.

¹³ Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Narodne novine br. 7/93., 69/97., 33/00., 73/00., 127/00., 59/01., 107/01., 117/01., 150/02., 147/03., 132/06., 26/07., 73/08., 25/12., 147/14. i 100/15.

5. novčane kazne i oduzeta imovinska korist za prekršaje koje sama propiše u skladu sa zakonom,
6. udio u zajedničkim porezima s Republikom Hrvatskom,
7. sredstva pomoći i dotacija Republike Hrvatske predviđena u državnom proračunu,
8. drugi prihodi određeni zakonom.¹⁴

Imovinu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave čine nepokretne i pokretne stvari, te imovinska prava u njezinom vlasništvu, a imovinom koja se nalazi u njezinom vlasništvu jedinica mora raspolagati, koristiti i upravljati pažnjom dobrog domaćina.

¹⁴ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12 i 19/13.

4. POLITIČKA, GOSPODARSKA, UPRAVNA I KULTURNA POVIJEST GRADA VARAŽDINA

Grad Varaždin spominje se u povijesnim zapisima još u dobra kraljeva hrvatske krvi. Naime, sačuvala se povelja kojom je hrvatsko-ugarski kralj Bela III. 1191. godine potvrdio zagrebačkome Kaptolu darovanje Varaždinskih toplica.¹⁵ U toj povelji govori se o Garestinu odnosno mjestu Varestinu.

1209. godine Varaždin Poveljom kralja Andrije II. dobiva titulu slobodnog kraljevskog grada. Građani su dobili slobodu seliti se, oporučno ostavljati imovinu, oslobođeni su plaćanja tridesetine (carine), a isto tako dobili su pravo na izbor gradskog suca kojeg su birali između sebe, a on je imao ovlast suditi i upravljati gradom. Izvorna povelja kralja Andrije II. se čuva u arhivu Grada Varaždina.

O tatarskim provalama 1241. i 1242. godine sačuvani su zapisi, a o paležu grada od strane vojske Ivana Hunjadija 1446. godine, nakon što nije mogao osvojiti grad, također postoje pisani zapisi.

U 13. i 14. stoljeću počeli su se razvijati obrti i trgovina. Za razvoj trgovine osobito su bile važne gradske prometnice, rijeka Drava, te održavanje sajmova. Godine 1406. kralj Žigmund potvrđuje ispravu kojom Varaždinci imaju pravo održavati godišnji sajam koji je trajao tjedan dana, a 1431. godine dobili su privilegij trgovanja po cijelom Žigmundovom kraljevstvu. Obrtnici su se prvo udruživali u bratovštine, a tek u 16. stoljeću u cehove obrtnika.

Tijekom 15. stoljeća organizirana je gradska uprava, na čelu grada je bio gradski sudac, koji je bio biran na 1 godinu. Birali su se i prisežnici kojih je bilo 24 od čega ih je dvanaest predlagao gradski sudac, a dvanaest ih je birala općina.

Tijekom 16. stoljeća, porastom opasnosti od Osmanlija, Varaždin postaje jedna od glavnih utvrda Slavonske granice koja je predstavljala dio obrambenog pojasa od Sedmogradske do Jadranskog mora.

Zapisnici gradskog poglavarstva govore nam da se tijekom 17. stoljeća promijenio način izbora gradskog suca kojeg sada biraju članovi magistrata i gradske skupštine, a 1699. godine napravljene su upute za rad gradske uprave.

¹⁵ Horvat, Rudolf, Povijest Grada Varaždina, Varaždin, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad – Varaždin i Grad Varaždin, 1993., str. 1

Nakon Karlovačkog mira 1699. godine, Varaždinu više nije prijetila neposredna opasnost od Osmanlija, pa je sjedište Varaždinskog generalata bilo premješteno u Koprivnicu 1731. godine, a na mjestu zgrada Generalata, izgradila se županijska palača.

Svoj najznačajniji politički razvoj Varaždin će doživjeti osnivanjem Kraljevskog namjesničkog vijeća čiji rad kraljica Marija Terezija stavlja u Varaždin te na taj način grad postaje glavno sjedište Banske Hrvatske. U to vrijeme hrvatski ban i kapetan Franjo Nadasdy živi u Varaždinu, u palači Drašković, gdje se u jednom krilu palače održavaju i sjednice Kraljevskog namjesničkog vijeća, u razdoblju od 1767. do 1776. godine.¹⁶ Veliki požar 25. travnja 1776. godine u kojem su izgorjele dvije trećine grada, predstavlja kraj političkog i upravnog razvoja grada kao banskog sjedišta.

Početkom 18. stoljeća gradi se Kapucinska crkva i samostan. Glazbeni život Varaždina obilježit će Ivan Werner, Leopold Ebner i Jan K. Wanhal.

Kralj Franjo I. 1811. godine potvrđuje novu trgovačku organizaciju, no već 1836. godine trgovački stalež dobiva posebno potvrđena pravila od kralja Ferdinanda V.

Secesija Varaždinu daje novi smjer u načinu gradnje pa je početkom 20. stoljeća sagrađena zgrada nove pošte. Prvi svjetski rat, a nakon toga i Drugi svjetski rat donio je mobilizaciju vojnih obveznika, te Varaždinici odlaze na rauna bojišta.

Poslije Drugog svjetskog rata stvara se novi poredak – socijalizam u kojem je Varaždin, kao dio Hrvatske, bio do Hrvatske samostalnosti 1991. godine.

¹⁶ <http://www.varazdin.hr/hr/o-varazdinu/povijest>, dana 21. 09.2015. godine

5. OPĆENITO O GRADU VARAŽDINU

Grad Varaždin smješten je uz obale rijeke Drave, u sjeverozapadnoj Hrvatskoj, te je središte Varaždinske županije.

Varaždin se nalazi na vrlo važnom zemljopisnom položaju, na sjeverozapadu graniči sa Republikom Slovenijom, na sjeveru s Međimurskom županijom, na istoku s Koprivničko-križevačkom županijom, jugoistoku s Krapinsko-zagorskom županijom, a na jugu s Zagrebačkom županijom. Zbog iznimno važne prometne povezanosti nazivaju ga i „sjeverozapadnim vratima Hrvatske“.

Prema zadnjem popisu stanovništva iz 2011. godine Varaždin je (zajedno s prigradskim naseljima) imao 46.946 stanovnika, dakle bio je 11 grad po broju stanovnika u Republici Hrvatskoj¹⁷.

Grad Varaždin ima ukupno 9 prigradskih naselja, a to su:

1. Zbelava,
2. Črnc Biškupečki,
3. Poljana Biškupečka,
4. Donji Kućan,
5. Gornji Kućan,
6. Hrašćica,
7. Jalkovec,
8. Gojanec,
9. Kućan Marof.

Varaždin je 3 grad u Republici Hrvatskoj po visini BDP-a.¹⁸ BDP iznosi 6.300,00 eura po glavi stanovnika, a po BDP-u ispred njega su samo Rovinj i Zagreb.

Varaždin je i bogato kulturno središte. Špancirfest koji se svake godine sve više ističe svojim bogatstvom izvedaba, performansa, koncerata i kulturnih događanja daje mu status jednog od najraznolikijeg hrvatskog festivala, a Varaždin promovira i daje mu posebno turističko značenje u

¹⁷ http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/H01_06_01/H01_06_01.html, dana 14.09.2015. godine

¹⁸ BDP – bruto domaći proizvod je makroekonomski indikator koji pokazuje vrijednost finalnih dobara i usluga proizvedenih u zemlji tijekom dane godine, izraženo u novčanim jedinicama.

Hrvatskoj, ali i u svijetu. Naime u tih 10 dana (pred kraj mjeseca kolovoza) trajanja Špancirfesta, gradom prođe više od 200 tisuća posjetitelja.

Varaždinske barokne večeri vraćaju Varaždin u doba njegove glazbene prošlosti. Na repertoaru je barokna glazba, a mjesta održavanja koncerata su crkve, koncertne dvorane, kazališta, dvorci.

Što se tiče obrazovanja, osim osnovnih škola i srednjih škola, Varaždin ima fakultet organizacije i informatike, geotehnički fakultet i tekstilno-tehnološki fakultet koji su pod jurisdikcijom Sveučilišta u Zagrebu. Od prije nekoliko godina Grad Varaždin i Grad Koprivnica ravnopravni su osnivači Sveučilišta Sjever temeljem Sporazuma o integraciji koji su prihvatila Gradska vijeća oba Grada.¹⁹ U sklopu Sveučilišta Sjever ima nekolicina preddiplomskih programa, diplomskih studija te doktorski studij „Izdavaštvo i mediji: studij izdavaštva i medija u kontekstu globalnih trendova i hrvatskog jezičnog i književno-kulturnog izdavaštva“. Također, Sveučilište Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku ima odjel Ekonomskog fakulteta – Stručni studij Varaždin u Varaždinu.

U Varaždinu se nalaze neke od najboljih domaćih tvrtki kao što su Vindija grupa – proizvođači hrane, krenuvši od mliječnih proizvoda, sokova, plemenitih sireva, a kroz svoju podružnicu Koka d.d. proizvodi i poznati brand pileline Cekin; Varteks – vodeća modna kompanija; Zagorje Tehnobeton – regionalni lider u građevinarstvu, 2007. godine dobio je Zlatnu ploču Hrvatske gospodarske komore; Cesta Varaždin d.d. – tvrtka koja se specijalizirala u području izgradnje, obnove i održavanja cesta (autocesta, državnih cesta, županijskih cesta), te niza drugih poslova.

¹⁹ <http://pressedan.hr/sveuciliste-sjever>, dana 14.09.2015. godine

6. LOKALNA SAMOUPRAVA GRADA VARAŽDINA

6.1. IZVRŠNO I PREDSTAVNIČKO TIJELO

Grad Varaždin jedinica je lokalne samouprave i središte Varaždinske županije. Varaždin predstavlja urbanu, povijesnu, gospodarsku i društvenu cjelinu, te mu osim užeg dijela grada pripadaju i druga prigradska naselja.

Izvršnu vlast u Gradu obnaša gradonačelnik i njegovi zamjenici koji su izabrani na lokalnim izborima u skladu s posebnim zakonom (Zakon o lokalnim izborima). Četverogodišnji mandat za gradonačelnika na zadnjim lokalnim izborima osvojio je Goran Habuš, a njegovi zamjenici su Natalija Martinčević i Vjeran Radelić.

Izvršno tijelo odnosno gradonačelnik zastupa grad. Gradonačelnik obavlja poslove utvrđene Statutom grada u skladu sa zakonom. Za pravilno i zakonito obavljanje poslova državne uprave prenijetih u djelokrug grada odgovara središnjem tijelu državne uprave.

Gradonačelnik u obavljanju poslova iz samoupravnog djelokruga ima pravo obustaviti od primjene opći akt predstavničkog tijela, ako ocijeni da je tim aktom povrijeđen zakon ili drugi propis. O obustavi od primjene općeg akta predstavničkog tijela gradonačelnik će donijeti odluku o obustavi općeg akta u roku od 8 dana od dana donošenja općeg akta. Gradonačelnik ima pravo zatražiti od predstavničkog tijela – gradskog vijeća da ukloni uočene nedostatke u općem aktu i to u roku od 8 dana od donošenja odluke o obustavi akta. U slučaju da predstavničko tijelo ne ukloni uočene nedostatke gradonačelnik je o tome dužan obavijestiti predstojnika ureda državne uprave u županiji i dostaviti mu odluku o obustavi općeg akta, a o čemu će predstojnik u daljnjem roku od 8 dana od zaprimanja akta ocijeniti osnovanost odluke o obustavi.²⁰

Gradonačelnika u slučaju njegove duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti, u skladu sa statutom, zamjenjuje zamjenik gradonačelnika. Gradonačelnik može dio poslova iz svojeg djelokruga povjeriti zamjeniku. Zamjenik je u tom slučaju dužan se pridržavati uputa dobivenih od strane gradonačelnika.

²⁰ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12 i 19/13., loc.cit.

Gradsko vijeće je predstavničko tijelo građana koje donosi odluke, rješenja, zaključke i druge akte u okviru prava i dužnosti grada, te obavlja i druge poslove u skladu sa Ustavom, zakonom i Statutom grada.

Gradsko vijeće Grada Varaždina (dalje u tekstu: Vijeće) predsjedava u sastavu od 25 članova/vijećnika, od kojih je na prošlim lokalnim izborima u Vijeće izabrano 5 vijećnika i 20 vijećnika. Njihov mandat traje 4 godine. Predsjednik Vijeća je Josip Hehet, a njegovi zamjenici Otilija Cvetko i Božidar Kolarić.

Vijeće radi u skladu s Poslovníkom o radu Gradskog vijeća Grada Varaždina (dalje u tekstu: Poslovník) kojim se uređuje unutarnje ustrojstvo i način rada Gradskog vijeća Grada Varaždina i to:

- konstituiranje Vijeća,
- prava i dužnosti članova Vijeća,
- izbor i razrješenje predsjednika i potpredsjednika Vijeća,
- odnos Vijeća i gradonačelnika Grada Varaždina,
- način rada radnih tijela Vijeća,
- odlučivanje i glasovanje,
- poslovni red na sjednici Vijeća,
- javnost rada u Vijeću,
- ostala pitanja značajna za rad Vijeća.²¹

U slučaju da neko od pitanja iz rada Vijeća nije uređeno Poslovníkom takvo pitanje će Vijeće urediti posebnim aktom.

Vijeće ima svoja radna tijela koja se sastaju i raspravljaju o pitanjima iz svoje nadležnosti prije održavanja sjednice Vijeća, a kako bi mogli bolje pratiti rad sjednice Vijeća i predložiti izmjene, dopune odnosno davati prijedloge na akte koje Gradsko vijeće donosi.

Radna tijela Gradskog vijeća Grada Varaždina su:

1. Odbor za izbor i imenovanja,
2. Odbor za statutarno-pravna pitanja,
3. Odbor za financije i proračun,

²¹ Poslovník o radu Gradskog vijeća Grada Varaždina, Službeni vjesnik Grada Varaždina br. 4/2014. i 6/2014.

4. Odbor za prostorno uređenje, komunalno-stambeno gospodarstvo i zaštitu okoliša,
5. Odbor za kulturu, sport i turizam,
6. Odbor za odgoj, prosvjetu, zdravstvo i socijalnu skrb,
7. Odbor za obrtništvo i poduzetništvo.²²

Detaljnije i razrađnije o pravima i dužnostima Vijeća, načinu rada radnih tijela Vijeća, odlučivanju i glasovanju, te poslovnom redu na sjednici, javnosti rada te ostalim pravima i dužnostima, odnosno ovlastima Vijeća vidi se u Poslovniku o radu Gradskog vijeća Grada Varaždina (Službeni vjesnik Grada Varaždina 4/2015. i 6/2014.).

²² <http://www.varazdin.hr/hr/gradsko-vijece>, dana 18.09.2015. godine

6.2. AKTI IZVRŠNOG I PREDSTAVNIČKOG TIJELA

U svom samoupravnom djelokrugu predstavničko i izvršno tijelo grada donosi opće i druge pojedinačne akte. Prije nego akt stupi na snagu obavezno se objavljuje u službenom glasilu grada – Službeni vjesnik Grada Varaždina (dalje u tekstu: Službeni vjesnik). Opći akt stupa najmanje osmi dan od dana njegove objave u službenom glasilu, a iznimno općim se aktom može odrediti da stupa na snagu danom objave. Opći akt ne može imati povratno djelovanje.²³

Statut je temeljni akt jedinica lokalne i područne samouprave.

Statutom Grada Varaždina podrobnije se uređuju ova pitanja:

- samoupravni djelokrug Grada Varaždina,
- obilježja Grada Varaždina,
- javna priznanja,
- ustrojstvo, ovlasti i način rada tijela,
- način obavljanja poslova,
- oblici konzultiranja građana i provođenje referendum u pitanjima iz samoupravnog djelokruga,
- osnivanje i rad jedinica mjesne samouprave,
- ustrojstvo i rad javnih službi,
- ustrojstvo i rad javnih službi,
- imovina i financiranje,
- oblici suradnje i povezivanje s jedinicama lokalne samouprave i uprave u zemlji i inozemstvu,
- druga pitanja važna za utvrđivanje prava i obveza Grada Varaždina.²⁴

Upravna tijela grada u izvršavanju općih akata predstavničkog tijela donose pojedinačne akte kojima rješavaju o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba (pravne stvari). Protiv pojedinačnih akata koja donose upravna tijela grada može se izjaviti žalba nadležnom upravnom tijelu županije.

²³ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12 i 19/13., loc.cit.

²⁴ Statut Grada Varaždina, Službeni vjesnik Grada Varaždina br. 5/2009. i 1/2012.

Protiv pojedinačnog akta gradskog vijeća i gradonačelnika kojima se rješava o pravima, obvezama i pravnim interesima fizičkih i pravnih osoba, ako posebnim zakonom nije drukčije propisano, ne može se izjaviti žalba, već se može pokrenuti upravni spor.²⁵

Akti gradonačelnika su:

- Odluka,
- Rješenje,
- Zaključak,
- Pravilnik,
- Plan.

Akti gradskog vijeća su:

- Poslovnik,
- Proračun,
- Odluka,
- Rješenje,
- Zaključak,
- Program,
- Urbanistički plan,
- Prostorni plan,
- Izvješće,
- Plan,
- Analiza,
- Smjernica.

Nadzor zakonitosti pojedinačnih ne-upravnih akata koje u samoupravnom djelokrugu donosi gradsko vijeće i gradonačelnik obavlja središnje tijelo državne uprave svako u svojem djelokrugu.

Nadležno tijelo će oglasiti pojedinačni ne-upravni akt ništavim u ovim slučajevima:

- ako ga je donijelo neovlašteno tijelo,

²⁵ Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12 i 19/13., loc.cit.

- ako je postupku njegova donošenja povrijeđen zakon, statut ili drugi opći akt,
- ako se akt odnosi na pitanje koje nije u djelokrugu grada,
- ako je nepravilno primjenjen zakon ili drugi propis, odnosno opći akt.²⁶

Ako je u postupku donošenja akta povrijeđen zakon, statut ili drugi opći akt nadležno središnje tijelo državne uprave može donijeti rješenje u roku od 1 godine od donošenja pojedinačnog akta. Nije dopuštena žalba protiv rješenja kojim se pojedinačni neupravni akt proglašava ništavim, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom.

6.2.1. NADZOR ZAKONITOSTI RADA I OPĆIH AKATA

Nadzor zakonitosti rada gradskog vijeća obavlja središnje tijelo državne uprave nadležno za lokalnu i područnu (regionalnu) samoupravu (dalje u tekstu: središnje tijelo državne uprave). Ukoliko središnje tijelo državne uprave utvrdi nepravilnosti u radu predstavničkog tijela, ono može cijelu ili dio sjednice gradskog vijeća proglasiti nezakonitom, a akte donesene na toj sjednici ništavima. Protiv donesene odluke nije moguće podnijeti žalbu, ali se može pokrenuti upravni spor.

Nadzor nad zakonitošću općih akata koje donosi gradsko vijeće obavljaju uredi državne uprave u županijama i nadležna središnja tijela državne uprave, tako da gradsko vijeće mora u roku od 15 dana od donošenja statuta, proračuna, poslovnika ili drugog akta, zajedno s izvatom iz zapisnika koji se odnosi na postupak donošenja akta dostaviti predstojniku ureda državne uprave u županiji (dalje u tekstu: predstojnik).

Kad predstojnik ocjeni da je opći akt u suprotnosti s Ustavom, zakonom ili da su u postupku donošenja općeg akta počinjene nepravilnosti, predstojnik će bez odgode dati uputu gradskom vijeću da u roku od 15 dana od primitka upute otkloni uočene nedostatke.²⁷ Ako gradsko vijeće ne otkloni nedostatke, predstojnik će donijeti odluku o obustavi od primjene općeg akta, koja mora biti obrazložena. Predstojnik će odluku o obustavi općeg akta donijeti u narednom roku od

²⁶ Ibid.

²⁷ Ibid.

15 dana od kad je gradsko vijeće primilo uputu kojom mu se nalaže da otkloni nedostatke na donesenom aktu. Odluka o obustavi dostavlja se bez odgode predsjedniku gradskog vijeća i gradonačelniku u čijem je djelokrugu obustavljivi opći akt, te središnjem tijelu državne uprave nadležnom za poslove lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Odluku o obustavi općeg akta od primjene mogu donijeti neposredno i središnja tijela državne uprave u okviru svog djelokruga utvrđenog posebnim zakonom.²⁸

²⁸ Ibid.

6.3. UPRAVNI ODJELI GRADA VARAŽDINA

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga grada ustrojavaju se upravna tijela, koja se dijele na upravne odjele i službe.

Grad Varaždin (dalje u tekstu: Grad) ima ustrojene ove upravne odjele:

1. Upravni odjel za poslove gradonačelnika – službenici ovog upravnog odjela obavljaju pravne poslove, savjetodavne poslove, stručno-administrativne poslove u vezi s djelokrugom rada gradonačelnika i njegovih zamjenika, obavljaju poslove protokola, poslove odnosa s javnošću i ostvarivanja prava na pristup informacijama, službeničke odnose, te poslove pisarnice.
2. Upravni odjel za financije, proračun i javnu nabavu – u okviru ovog upravnog odjela obavljaju se upravni i stručni poslovi iz samoupravnog djelokruga Grada, a osobito poslovi planiranja, izrade i izvršavanja proračuna, naplate gradskih poreza i ostalih prihoda te javnu nabavu.
3. Upravni odjel za poslove Gradskog vijeća, mjesnu samoupravu i opće poslove – opseg poslova ovog upravnog odjela obuhvaća pravne, savjetodavne i administrativno-tehničke poslove u vezi s djelokrugom rada Gradskog vijeća i njegovih radnih i savjetodavnih tijela, mjesnih odbora, odnose s vjerskim zajednicama i razvojem civilnog društva, ravnopravnost spolova, pomoćno-tehničke poslove i opće poslove za potrebe upravnih tijela Grada.
4. Upravni odjel za komunalni sustav i urbanizam – obavlja upravne i stručne poslove iz samoupravnog djelokruga Grada kojima se osiguravaju uvjeti za gospodarenje prostorom Grada kroz urbanističko i prostorno planiranje, organiziranje obavljanja komunalnih djelatnosti, uređivanje građevinskog zemljišta, ustrojavanje evidencije gradskih nekretnina i svrhovito upravljanje njima.

5. Upravni odjel za društvene djelatnosti – u djelokrug ovog upravnog odjela ulaze poslovi kojima se osiguravaju potrebe građana u području kulture, tehničke kulture, sporta, odgoja i obrazovanja, područja zaštite i unaprijeđenja kvalitete življenja i socijalne skrbi, te zdravstvene zaštite.
6. Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša – u nadležnost ovog upravnog odjela spadaju poslovi iz samoupravnog djelokruga Grada, a koji se odnose na provedbu dokumenta prostornog uređenja, graditeljstva i zaštitu okoliša.
7. Upravni odjel za gospodarstvo, turizam i međunarodnu suradnju – poslovi ovog upravnog odjela odnose se na poslove u vezi s poticanjem gospodarskih i poduzetničkih aktivnosti, poslove međunarodne suradnje i europskih integracija, te turizma.²⁹

²⁹ <http://www.varazdin.hr/hr/gradska-uprava/upravni-odjeli>, dana 21.09.2015. godine

6.4. GRADSKE TVRTKE I USTANOVE

Grad Varaždin ima ove gradske ustanove, te komunalna i trgovačka društva:

1. Gradska knjižnica i čitaonica “Metel Ožegović”,
2. Gradski muzej Varaždin,
3. HNK u Varaždinu,
4. Pučko otvoreno učilište Varaždin,
5. Koncertni ured Varaždin,
6. Galerijski centar Varaždin,
7. Gradski bazeni Varaždin,
8. Veleučilište u Varaždinu,
9. Javna ustanova “Gradski stanovi Varaždin”,
10. Gradska tržnica d.o.o. Varaždin,
11. Centar kompetencije za obnovljive izvore energije d.o.o., Varaždin,
12. Tehnološki park Varaždin d.o.o.,
13. Razvojna agencija Sjever dan d.o.o.,
14. Slobodna zona Varaždin,
15. Termoplin d.d.,
16. Parkovi d.d.,
17. Varkom d.d.,
18. Vartop d.o.o.,
19. Varaždin Airport d.o.o.³⁰

³⁰ <http://www.varazdin.hr/hr/gradske-tvrtke-i-ustanove>, dana 21.09.2015. godine

6.5. SAMOUPRAVNI DJELOKRUG GRADA VARAŽDINA

Općine, gradovi i županije samostalni su u obavljanju poslova iz svog samoupravnog djelokruga u skladu s Ustavom Republike Hrvatske i Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (dalje u tekstu: ZLPS).

Grad Varaždin je prema članku 19a. ZLPS-a, jedinica lokalne samouprave koje je ujedno gospodarsko, financijsko, kulturno, zdravstveno, prometno i znanstveno središte razvitka šireg okruženja i sjedište Varaždinske županije.

Statutom Grada Varaždina propisano je koji poslovi ulaze u samoupravni djelokrug Grada. U skladu s navedenim u poslove lokalnog značenja kojima se neposredno ostvaruju prava građana su:

1. uređenje naselja i stanovanje,
2. prostorno i urbanističko planiranje,
3. gospodarski razvoj,
4. komunalne djelatnosti,
5. promet i prometna infrastruktura,
6. briga o djeci,
7. socijalna skrb,
8. primarna zdravstvena zaštita,
9. odgoj i obrazovanje,
10. kultura, tjelesna kultura i sport, tehnička kultura,
11. zaštita potrošača,
12. zaštita i unapređenje prirodnog okoliša,
13. protupožarna i civilna zaštita,
14. održavanje nerazvrstanih i drugih javnih cesta,
15. izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, zatim drugih akata vezanih uz gradnju, te provedbu dokumenata prostornog uređenja,
16. ostale poslove sukladno posebnim zakonima.³¹

³¹ Statut Grada Varaždina, Službeni vjesnik Grada Varaždina br. 5/2009. i 1/2012., loc.cit.

Grad Varaždin može kao veliki grad, obavljati i poslove iz djelokruga Varaždinske županije, ali o obavljanju tih poslova odluku mora donijeti Gradsko vijeće Grada Varaždina na prijedlog gradonačelnika.

Grad je samostalan u odlučivanju o poslovima iz svog samoupravnog djelokruga i podliježe samo nadzoru zakonitosti koju obavlja Ured državne uprave u Varaždinskoj županiji i nadležna središnja tijela državne uprave.

Kao što Gradsko vijeće mora donijeti odluku o preuzimanju obavljanja poslova iz djelokruga Županije, mora je donijeti i u slučaju ako delegira neke svoje poslove na mjesnu samoupravu.

6.5.1. NEPOSREDNO ODLUČIVANJE I IZJAŠNJAVANJE GRAĐANA O PITANJIMA IZ SAMOUPRAVNOG DJELOKRUGA GRADA

Građani mogu neposredno sudjelovati u odlučivanju o gradskim poslovima putem referendumu, mjesnog zbora građana i davanjem prijedloga, prigovora i pritužbi u skladu sa zakonom i Statutom Grada Varaždina.³²

Referendum se može raspisati radi odlučivanja o prijedlogu o promjeni Statuta Grada Varaždina, o prijedlogu općeg akta ili drugog pitanja iz djelokruga Gradskog vijeća kao i o drugim pitanjima.

Na referendum mogu izaći građani s prebivalištem na području Grada i koji su upisani u registar birača. Referendum raspisuje Gradsko vijeće. Odluka donesena na referendumu obvezatna je za Gradsko vijeće i gradonačelnika.

Prema potrebi može se održati sastanak građana putem mjesnih odbora s gradonačelnikom.

³² Ibid.

7. ZAKLJUČAK

Republika Hrvatska kao jedna relativno mala država ima veliki broj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Tendencija zakonodavca je bila da se tom podjelom zapravo daje veća samostalnost i samoupravni djelokrug jedinicama lokalne i područne vlasti, odnosno da se provede decentralizacija, te da samim time sva vlast nije koncentrirana u jednom centru.

Razradili smo tematiku lokalne i područne samouprave odnosno zakonodavstvo koje se tiče jedinica lokalne i područne samouprave i to od samog razvoja lokalne i područne samouprave u Republici Hrvatskoj od njezine samostalnosti, do zakona kojim se teritorijalno uređuje područje tih jedinica, način biranja izvršnih i predstavničkih tijela, službenika i namještenika koji rade u tim tijelima, a da bi nam to olakšalo praćenje daljnjeg rada i to kako zapravo funkcionira jedna jedinica lokalne samouprave, Grad Varaždin.

Grad Varaždin je jedinica lokalne samouprave sa bogatom pravnom, političkom i kulturnom poviješću, jedan je od najrazvijenijih gradova u Republici Hrvatskoj.

Kroz ovaj rad razradili smo detaljno tematiku lokalne samouprave u Gradu Varaždinu, od toga kako je ustrojena i kako funkcionira vlast, koje akte i na koji način predstavničko tijelo donosi akte iz svojeg djelokruga, koje su ovlasti gradonačelnika, iz kojih sredstava se puni proračun Grada i koje su uopće ovlasti, prava i obveze gradske vlasti.

Na kraju možemo zaključiti da Grad samostalno rješava u mnogim stvarima, kao što su osnovno i srednje školstvo, komunalna infrastruktura, primarna zdravstvena zaštita, kultura, održavanje nerazvrstanih cesta i drugi poslovi lokalnog značenja, da kontrolu zakonitosti obavljaju nadležna središnja tijela lokalne samouprave svako u svom djelokrugu.

Zaključak je da je za rješavanje stvari od lokalnog značenja izuzetno važno da se riješe na izvorištu problema, da ih rješavaju ljudi koji pripadaju tom Gradu i koji će djelovati u najboljem interesu građana.

LITERATURA

1. Đulabić, Vedran, Koprić, Ivan, Dvadeset godina lokalne i područne (regionalne) samouprave u Hrvatskoj: razvoj, stanje i perspektive, Institut za javnu upravu, Zagreb 2013.,
2. Đulabić, Vedran, Kregar, Josip, Decentralizacija, Centar za demokraciju i pravo Miko Tripalo, Zagreb, 2011.,
3. Horvat, Rudolf, Povijest Grada Varaždina, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zavod za znanstveni rad – Varaždin i Grad Varaždin, Zagreb, 1993.,
4. Ustav Republike Hrvatske, Narodne novine, broj br. 56/90., 135/97., 8/98., 113/00., 124/00., 28/01., 41/01., 55/01., 76/10., 85/10 i 05/14.,
5. Zakon o područjima gradova, županija i općina u Republici Hrvatskoj, Narodne novine, br. 86/06., 125/06., 16/07., 95/08., 46/10., 145/10., 37/13., 44/13 i 45/13.,
6. Zakon o potvrđivanju Europske povelje o lokalnoj samoupravi, Narodne novine – međunarodni ugovori” broj 14/97.,
7. Zakon o lokalnim izborima, Narodne novine, br. 144/12.,
8. Zakon o službenicima i namještenicima u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine, br. 86/08 i 61/11.,
9. Zakon o proračunu, Narodne novine br. 87/08., 136/12 i 15/15.,
10. Zakon o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, Narodne novine br. 7/93., 69/97., 33/00., 73/00., 127/00., 59/01., 107/01., 117/01., 150/02., 147/03., 132/06., 26/07., 73/08., 25/12., 147/14. i 100/15.,
11. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Narodne novine br. 33/01., 60/01., 129/05., 109/07., 125/08., 36/09., 150/11., 144/12 i 19/13.,
12. Poslovnik o radu Gradskog vijeća Grada Varaždina, Službeni vjesnik Grada Varaždina br. 4/2014. i 6/2014.,
13. Statut Grada Varaždina, Službeni vjesnik Grada Varaždina br. 5/2009. i 1/2012.,
14. https://hr.wikipedia.org/wiki/Dodatak:Popis_gradova_i_op%C4%87ina_u_RH_po_%C5%BEupanijama, dana 12.09.2015. godine,
15. http://www.dzs.hr/Hrv/censuses/census2011/results/htm/H01_06_01/H01_06_01.html, dana 14.09.2015. godine,

